

Kliničke kompetencije za praksu međunarodno certificiranih savjetnika za dojenje (IBCLC®)

Međunarodno certificirani savjetnici za dojenje (eng. *International Board Certified Lactation Consultants®*, IBCLC®) pokazuju specijalizirana znanja i kliničku stručnost u području dojenja i humane laktacije, a certifikat im dodjeljuje Međunarodni odbor ispitivača za laktacijske savjetnike (eng. *International Board of Lactation Consultant Examiners®*, IBLCE®).

Ovim kliničkim kompetencijama obuhvaćene su odgovornosti/aktivnosti koje su dio prakse IBCLC-ova. Njihov je cilj obavijestiti javnost o polju u kojemu IBCLC-ovi mogu pružiti sigurnu i stručnu skrb temeljenu na dokazima. Kliničke kompetencije primjenjive su u svim zemljama ili okruženjima u kojima IBCLC-ovi djeluju. Podrazumijeva se da će IBCLC-ovi provoditi praksu unutar granica svojeg obrazovanja, stručnosti, kulture i okruženja.

I. IBCLC-i dužni su pridržavati se norma struke IBCLC-a tako da:

1. Djeluju unutar okvira određenog Kodeksom profesionalnog ponašanja za IBCLC-e (eng. *Code of Professional Conduct for IBCLCs*), Opsegom prakse za međunarodno certificirane savjetnike za dojenje (eng. *Scope of Practice for IBCLC certificants*) i Kliničkim kompetencijama za praksu međunarodno certificiranih savjetnika za dojenje (eng. *Clinical Competencies for the Practice of IBCLCs*) te se ponašaju profesionalno.
2. Daju mišljenje, ocjenjuju i povezuju rezultate istraživanja s praksom.
3. Kontinuirano se obrazuju kako bi poboljšali svoja znanja i vještine te zadržali certifikat IBCLC-a.
4. Obavljaju praksu unutar zakonskih okvira i propisa svoje zemlje, nadležnosti i radnoga mjesta.

II. IBCLC-i dužni su štiti, promicati i podupirati dojenje te će:

1. Obiteljima, zdravstvenim radnicima, edukatorima i zajednici pružati informacije o dojenju i humanoj laktaciji temeljene na dokazima. To mogu učiniti na razne načine: savjetovanjem, podučavanjem, dijeljenjem informativnih letaka klijentima, razvojem nastavnog plana te multimedijским kampanjama.
2. Sudjelovati u razvoju politika na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini kojima se štiti, promiče i podupire dojenje ili majčino/humano mlijeko za hranjenje djece u svim situacijama, kao i u hitnim slučajevima.
3. Zagovarati dojenje u svim okruženjima te promicati dojenje kao standard dječje prehrane.
4. Podupirati prakse kojima se promiče dojenje i destimulirati prakse kojima se ono ometa tako da:
 - a. Promiču načela Inicijative za bolnice prijatelje djece, Međunarodnog kodeksa za stavljanje na tržište nadomjestaka za majčino mlijeko (eng. *International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes*) i naknadnih rezolucija te Globalne strategije prehrane dojenčadi i male djece Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) (eng. *World Health Organization Global Strategy for Infant and Young Child Feeding*).
 - b. Pažljivo odabiru metodu hranjenja kada je dopunska prehrana potrebna i koriste se strategijama za nastavak dojenja kako bi se zadovoljio cilj klijenta.

III. Dužnost je IBCLC-a pružati stručne usluge klijentima te provoditi sveobuhvatne procjene majki, djece i hranjenja u vezi s laktacijom kao što su:

Vještine procjene i uzimanja povijesti bolesti

1. Dobivanje klijentove dozvole za pružanje skrbi povezane s dojenjem.
2. Utvrđivanje klijentovih ciljeva u pogledu dojenja/hranjenja djeteta.
3. Upotreba odgovarajućih vještina i tehnika savjetovanja.
4. Poštovanje klijentovu individualnost, uključujući, ali ne ograničavajući se na sektu, sposobnost/invalidnost, rodni identitet, seksualnu orijentaciju, spol, etničku pripadnost, rasu, nacionalno podrijetlo, političku opredijeljenost, bračni status, lokaciju, vjeroispovijest ili kulturu.
5. Prikupljanje povijesti laktacije.
6. Utvrđivanje događaja koji su se dogodili prije i tijekom trudnoće, tijekom i nakon poroda, a koji su mogli negativno utjecati na dojenje i humanu laktaciju.
7. Utvrđivanje rizika za laktaciju u vezi s trudnoćom postignutom s pomoću

- tehnologije potpomognute oplodnje (eng. *Assisted reproductive technology*).
8. Procjenjivanje grudi kako bi se utvrdilo jesu li promjene u skladu s odgovarajućom funkcijom/laktacijom.
 9. Procjenjivanje utjecaja tjelesnog, mentalnog i psihološkog stanja roditelja koji doji na dojenje.
 10. Uzimanje povijesti bolesti djeteta i procjenjivanje utjecaja djetetova zdravstvenog stanja na dojenje.
 11. Procjenjivanje potpore društva i mogućih izazova.

Vještine kojima se pomaže roditelju i djetetu pri dojenju

1. Pružanje informacija temeljenih na dokazima kako bi klijentu pomogli u donošenju odluka u vezi s hranjenjem dojenčadi.
2. Promicanje kontakta kože s kožom (eng. *Skin-to-skin*).
3. Procjenjivanje oralne anatomije i neuroloških reakcija i refleksa dojenčeta.
4. Procjenjivanje načina na koji ponašanje i razvoj dojenčeta utječe na dojenje.
5. Educiranje o ponašanju djeteta kada je riječ o hranjenju; znakovi da je dojenče spremno za hranjenje i očekivani uzorci hranjenja.
6. Pomaganje roditelju koji doji i dojenčetu da pronađu udobne položaje za dojenje.
7. Utvrđivanje učinkovitog hvata/prianjanja.
8. Procjenjivanje učinkovitog prijenosa mlijeka.
9. Procjenjivanje unosa mlijeka kod dojenčeta.
10. Procjenjivanje djetetove stolice i pražnjenja.
11. Educiranje klijenata i njihovih obitelji u upotrebi dudu varalica, uključujući i moguće rizike za laktaciju.
12. Pružanje adekvatnog obrazovanja klijentima i njihovim obiteljima o važnosti isključivog dojenja kad je riječ o njihovoj zdravlju te o rizicima upotrebe zamjena za mlijeko.
13. Pružanje informacija klijentu i pokazivanje načina ručnog izdavanja.
14. Pružanje informacija i strategija za sprečavanje pojave bolnih i oštećenih bradavica, kao i za njihovo liječenje.
15. Pružanje informacija i strategija za sprečavanje i rješavanje problema zastoja mlijeka, začepljenja mliječnih kanalića i mastitisa.
16. Pružanje informacija o načinima na koje metode planiranja obitelji i plodnost, uključujući metodu laktacijske amenoreje (eng. *Lactational Amenorrhea Method*, LAM), utječu na laktaciju i dojenje.
17. Pomaganje klijentima i njihovim obiteljima da prepoznaju poremećaje raspoložena povezane s porodom, pristupe izvorima potpore unutar zajednice i snalaze se s dojenjem.
18. Pružanje informacija o uvođenju prikladne dopunske prehrane.

19. Pružanje informacija o odvikavanju od dojenja i brizi o majčinim grudima u svim fazama dojenja.
20. Pružanje informacija o pripremi i upotrebi nadomjestaka za majčino mlijeko prema smjernicama SZO-a za sigurnu pripremu praškastih dojenačkih formula te njihovo čuvanje i rukovanje.
21. Educiranje o sigurnom rukovanju, čuvanju i upotrebi humanog mlijeka.
22. Računanje potreba dojenčeta u pogledu kalorija, kilodžula i količine.
23. Procjenjivanje proizvodnje mlijeka i pružanje informacija o povećanju ili smanjenju količine mlijeka po potrebi.
24. Procjenjivanje rasta djeteta upotrebom standarda dječjeg rasta SZO-a (eng. *World Health Organization Child Growth Standards*).

Općenite vještine rješavanja problema

1. Procjenjivanje klijentova stava prema dojenju / metodi hranjenja djeteta/djece.
2. Razumijevanje da su svaki roditelj i njegovo dojeno dijete jedinstveni i njihovo procjenjivanje u tom okruženju.
3. Procjenjivanje potencijalnih ili postojećih izazova i faktora koji mogu utjecati na klijentove ciljeve za dojenje.
4. Pomaganje i podupiranje klijenta da razvije, provede i ocijeni odgovarajući, prihvatljiv i ostvariv plan dojenja upotrebom svih raspoloživih resursa.
5. Olakšavanje dojenja medicinski osjetljivom i fizički ugroženom roditelju i njegovom dojenom djetetu.
6. Preventivno savjetovanje radi smanjenja potencijalnih rizika za roditelja i dojeno dijete.
7. Procjena i pružanje strategija za početak i nastavak dojenja kada postoje ili se pojave izazovi.
8. Davanje prijedloga o tome kada i kako potaknuti pospano dojenče na hranjenje.
9. Pružanje informacija i strategija za smanjenje rizika od pojave sindroma iznenadne dojenačke smrti (sids).
10. Pružanje pomoći klijentu sa strategijama i tehnikama za nastavak dojenja nakon odvajanja od dojenčeta (npr. zbog povratka na posao ili u školu, bolesti, hospitalizacije).
11. Pružanje pomoći klijentu sa strategijama za dojenje u javnosti.

Upotreba tehnika i uređaja

1. Pružanje informacija klijentu temeljenih na dokazima o upotrebi tehnike, instrumenata i uređaja.

2. Ocjenjivanje, davanje mišljenja i pokazivanje načina upotrebe tehnike i uređaja koji pomažu pri dojenju; svjesnost o tome da neki uređaji mogu biti stavljeni na tržište bez dokaza o njihovoj korisnosti i da mogu biti štetni za dojenje.
3. Davanje mišljenja i procjena upotrebe tehnike, instrumenata i uređaja koji pomažu pri dojenju ili mogu biti štetni za početak/nastavak dojenja.

Razvoj, implementacija i ocjena individualiziranog plana hranjenja u dogovoru s klijentom

1. Upotreba načela obrazovanja za odrasle.
2. Odabir odgovarajućih nastavnih pomagala.
3. Pružanje informacija o izvorima unutar zajednice za pomoć pri dojenju i s humanim mlijekom.
4. Pružanje informacija temeljenih na dokazima o laktaciji i hrani, što uključuje njihov potencijalni utjecaj na proizvodnju mlijeka i sigurnost djeteta.
5. Pružanje informacija temeljenih na dokazima o laktaciji i uzimanju lijekova (bez recepta i na recept) te konzumaciji alkohola, duhana i opojnih droga te njihovom utjecaju na proizvodnju mlijeka i sigurnost djeteta tijekom laktacije.
6. Pružanje informacija temeljenih na dokazima o dopunskim i alternativnim terapijama tijekom laktacije, njihovom utjecaju na proizvodnju mlijeka i učincima koje imaju na dijete.
7. Objedinjavanje kulturalnih, psihosocijalnih i nutritivnih aspekata dojenja i humane laktacije.
8. Pružanje informacija, podupiranje i ohrabrivanje klijenata kako bi uspješno ostvarili ciljeve u vezi s dojenjem, uključujući i dojenje više dojenčadi u isto vrijeme.
9. Educiranje o dojenju djeteta prema različitoj dobi.
10. Upotreba učinkovitih vještina savjetovanja prilikom interakcije s klijentima i ostalim pružateljima zdravstvene zaštite.
11. Djelovanje prema načelima skrbi orijentirane na obitelj uz održavanje odnosa suradnje i pružanja podrške klijentima.
12. Podržavanje klijenta u donošenju odluka za sebe i svoje dijete/djecu koje se temelje na dokazima.
13. Pružanje kulturalno kompetentnog educiranja i informiranja koje odražava i razumijevanje.
14. Procjena klijentova razumijevanja svih informacija i edukacije.
15. Pomaganje klijentu da pokrene relaktaciju, po želji.

IV. IBCLC-i dužni su pružati istinite i potpune informacije klijentu i/ili djetetovom pružatelju primarne zdravstvene zaštite te sustavu zdravstvene zaštite tako da:

1. Dobiju suglasnost klijenta za prikupljanje i otkrivanje informacija po potrebi ili kako je odredilo tijelo s mjesnom nadležnošću.
2. Po potrebi dostave pisanu procjenu.
3. Čuvaju dokumentaciju o kontaktima sa svim klijentima, procjenama, planovima hranjenja, preporukama i procjenama skrbi.
4. Zadržavaju te zapise tijekom razdoblja kojeg odredi tijelo s mjesnom nadležnošću.

V. IBCLC-i dužni su očuvati povjerenje klijenta tako da:

1. Poštuju privatnost, dostojanstvo i povjerljivost klijenata i obitelji, osim ako je izvještavanje o opasnosti za klijenta ili djetete propisano zakonom.

VI. IBCLC-i dužni su djelovati s dužnom pažnjom tako da:

1. Pomažu klijentima i obiteljima donijeti odluke povezane s hranjenjem djeteta/djece pružajući im informacije temeljene na dokazima koje nisu u sukobu interesa.
2. I dalje po potrebi budu na usluzi.
3. Pravodobno i na odgovarajući način upućuju klijente drugim pružateljima zdravstvene zaštite i izvorima potpore unutar zajednice ovisno o hitnosti situacije.
4. Međuzavisno surađuju s ostalim članovima tima za zdravstvenu zaštitu kako bi klijentima i obiteljima pružili usklađene usluge.
5. Odmah prijavljuju IBLCE-u ako su proglašeni krivima za prekršaj prema kaznenom zakonu svoje zemlje ili nadležnosti unutar koje djeluju ili zbog sankcija druge struke.
6. Odmah prijavljuju IBLCE-u nositelja certifikata IBCLC-a koji djeluje izvan opsega prakse za IBCLC-e (eng. *Scope of practice for IBCLC certificants*) i/ili ne obavlja praksu u skladu s kodeksom profesionalnog ponašanja za IBCLC-e (eng. *Code of professional conduct for IBCLCs*) ili kliničkim kompetencijama za IBCLC-e.

Mjesta za stjecanje vještina

Vještine se mogu steći na raznim mjestima, što uključuje, ali nije ograničeno na, bolnice, jedinice javnoga zdravstva, agencije zajednice ili lokacije i objekte privatne prakse.